

Stanovisko Výboru regionů ke Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu: zpráva o provádění strategie EU v oblasti lesního hospodářství

(2006/C 115/19)

VÝBOR REGIONŮ,

s ohledem na sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu podávající zprávu o provádění strategie Evropské unie v oblasti lesního hospodářství, KOM (2005) 84 v konečném znění,

s ohledem na rozhodnutí Komise ze dne 17. března 2005 konzultovat Výbor na toto téma v souladu s článkem 265 odst. 1 Smlouvy o založení Evropské společnosti,

s ohledem na rozhodnutí svého předsednictva ze dne 16. listopadu 2004 pověřit Komisi pro udržitelný rozvoj vypracováním stanoviska k tomuto tématu,

s ohledem na usnesení Rady ze dne 15. prosince 1998 týkající se strategie Evropské unie v oblasti lesního hospodářství,

s ohledem na své stanovisko ze dne 19. listopadu 1997 k tématu „Užívání, řízení a ochrana lesů v Evropské unii“ (CdR 268/1997) ⁽¹⁾,

s ohledem na své stanovisko ze dne 18. listopadu 1999 ke sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ke strategii lesního hospodářství v Evropské unii (CdR 184/1999) ⁽²⁾,

s ohledem na své stanovisko ze dne 12. února 2003 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady k monitorování lesů a vzájemných environmentálních vlivů ve Společenství (Forest Focus) (CdR 345/2002) ⁽³⁾,

s ohledem na návrh stanoviska (CdR 213/2005 rev. 1) přijatým 6. října 2005 komisí pro udržitelný rozvoj (zpravodaj: Enrico BORGHI, člen zastupitelstva města Vogogna (Itálie/ALDE)),

přijal toto stanovisko na 62. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 16. a 17. listopadu 2005 (jednání ze dne 17. listopadu).

1. Názory Výboru regionů

— považuje za nezbytné nově zaměřit strategii v rámci „změny politických souvislostí“;

VÝBOR REGIONŮ

1.1 **kladně hodnotí**, že Komise předložila dokument hodnotící provádění strategie v oblasti lesního hospodářství, tak jak se uvádí v usnesení Rady z 15. prosince 1998;

— navrhuje vytvoření evropského akčního plánu pro udržitelné hospodaření s lesy, revizi současných nástrojů pro usnadnění koordinace a spolupráce mezi různými politickými sektory, které mají vliv na lesní hospodářství a revizi stálého výboru pro lesní hospodářství;

1.2 **vyjadřuje**, že je velmi potěšen skutečností, že všechny instituce Společenství tento dokument studují, což svědčí o zájmu, který problematika lesního hospodářství budí ve stále širších kruzích;

1.4 **zdůrazňuje**, že platná smlouva o Unii neplánuje společnou politiku lesního hospodářství a nepočítá dřevo mezi zemědělské výrobky, a tak i nová ústavní smlouva. Z toho vyplývá, že na evropské úrovni zůstává pouze nástroj pro koordinaci a nástroje politiky životního prostředí, a v rámci nařízení pro zemědělství pro zásahy ve prospěch lesů, protože Komise nechtěla využít svou možnost iniciativy na vytvoření legislativního základu;

1.3 **zaznamenává**, že Komise:

— nevyjadřuje konkrétní posudek výsledků, které strategie dosáhla;

— potvrzuje trvalou platnost zásad a základních prvků této strategie: udržitelné hospodaření s lesy, mnohonásobnou funkci lesů, souvislost s národními programy lesního hospodářství;

1.5 **bere na vědomí** návrh Komise, aby se i s ohledem na lisabonskou i a göteborgskou strategii pokračovalo v rozvoji strategie a vytvořil se evropský akční plán pro udržitelné hospodaření s lesy, s cílem dosáhnout lépe strukturovaných a definovaných nástrojů, které se budou v jednotlivých státech používat přesvědčivěji než v současnosti;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 64, 27.02.98, s. 25, není k dispozici v češtině.

⁽²⁾ Úř. věst. C 57, 29.02.00, s. 96, není k dispozici v češtině.

⁽³⁾ Úř. věst. C 128, 29.05.03, s. 41, není k dispozici v češtině.

1.6 **vítá**, pokud se týká rozvoje evropské strategie v celosvětovém měřítku, vyčerpávající seznam existujících dokumentů a dohod; **poznamenává** nicméně, že se i v těchto případech uplatňuje zásada subsidiarity, takže je nutná buď ratifikace mezinárodní dohody ze strany členských států nebo koordinace ze strany orgánů Společenství;

1.7 **se domnívá**, že lesy stejně jako voda – a vztah mezi oběma prvky je názorný – představují strategicky důležitý majetek v celosvětovém měřítku a měly by být předmětem politiky Společenství a ne souborem jednotlivých dílů, ze kterých nelze snadno sestavit evidentní společný rámec, zejména pokud vezmeme v úvahu souvislost mezi kácením lesů a záplavami, které jsou jeho důsledkem.

Prvky strategie lesního hospodářství

VÝBOR REGIONŮ

1.8 **se domnívá**, že problematika lesního hospodářství a dřeva nebyla doposud dostatečně zviditelněna v politice hospodářského rozvoje Společenství, takže ačkoliv jsou zaměstnanost a obrát v tomto odvětví významné, je stále považováno za okrajový sektor;

1.9 **považuje za nutné**, aby se zisk z různých druhů dřeva vyrobeného v Evropě, včetně dřeva z porostů určených na energetické účely, stal předmětem dlouhodobé strategie Společenství. Podpora využívání dřeva musí být doprovázena informační a komunikační činností, které představí jeho technické vlastnosti a možnosti použití, které jsou rozdílné od těch tradičních. Cílem těchto aktivit je nahradit dřevem ostatní materiály jejichž cena a zároveň náklady na jejich likvidaci na konci cyklu jsou stále vyšší;

1.10 **se domnívá**, že prostřednictvím politických opatření k hospodářskému rozvoji je třeba kromě výrobků ze dřeva stimulovat i jiné produkty lesního hospodářství, z nichž některé jsou již ve zprávě uvedeny – například korek, pryskyřice, léčivé rostliny, houby a bobuloviny – a některé ne – například produkty lovu, včelařství, piniové ořechy, kaštiny a byliny;

1.11 **podporuje** rozvoj certifikace lesů, která by se měla stát nástrojem pro výrobce, umožňující jim představit na vnitřním trhu své vlastní dřevo, a vytvořit tak prvek hospodářské soutěže, který by vnímali uživatelé i občané. Systémy certifikace musí zůstat dobrovolné a obsahovat prvky, o nichž rozhodnou různé organizace, které je navrhuje. Je nezbytné, aby úřady nezasahovaly do vypracovávání různých systémů tím, že by předepisovaly normy, s výjimkou těch, které jsou nezbytné pro zaručení transparentnosti a zamezení falešných informací;

1.12 **považuje za prospěšné** pokračovat a zintenzivnit politiku využívání méně hodnotného dřeva, dřevní štěpky

a dřeva z porostů určených na energetické účely pro výrobu tepla a elektřiny v blízkosti výrobních závodů s cílem nahradit tak jiná minerální paliva. Je třeba počítat s opatřeními, která umožní rozvíjet trh s energií získávané ze dřeva;

1.13 **považuje za nezbytné**, aby budoucí akční plán EU podporoval různé organizace v odvětví lesního hospodářství – od majitelů půdy až po obchod, využívání a zpracovávání – a obzvláště dbal na upevnění nebo obnovu všech těchto prvků tohoto hospodářského odvětví; zároveň je nutno poskytnout podporu a podněty lesnickým svazům;

1.14 **bere na vědomí** skutečnost, že multifunkční role lesů a zalesněných ploch nabývá v ekonomikách příslušných oblastí a u příjmů jejich obyvatel stále více na významu, ale že ve většině případů nevyužívá svůj potenciál a že vlastníci těchto pozemků musí často čelit různým omezením uloženým zodpovědnými orgány. Vzhledem k tomu, že tento problém nebyl ještě vyřešen a politika soudržnosti a rozvoje venkova stále nedokázala zajistit odpovídající podporu hospodářství lesních oblastí, je nutné schválit opatření, která jsou obsažena v návrhu Komise (KOM(2004) 490 v konečném znění), aby mohla být vytvořena vazba mezi politikou lesního hospodářství a rozvojem venkova;

1.15 **se domnívá**, že lisabonské cíle a göteborgské cíle pro kvantitativní a kvalitativní zlepšení zaměstnanosti a pro stále větší sociální soudržnost je nutné mít na zřeteli i při vytváření Akčního plánu, a to jak v souvislosti se všemi, kteří pracují v lesním hospodářství, tak v souvislosti s dotčenými oblastmi;

1.16 **považuje za nezbytné**, aby akční plán podpořil zapojení četných odborníků lesního hospodářství do tohoto sektoru, od nichž lze očekávat větší schopnosti při dalším rozvoji obhospodařování lesa. Příspěvek odborníků bude spočívat i ve schopnosti organizovat a podporovat toto odvětví a vytvářet svazy majitelů a nájemců. Akční plán musí naplánovat i programy a iniciativy pro přiměřený profesní růst a vzdělávání pracovníků v lesním hospodářství;

1.17 **se domnívá**, že je nutné aby v dotčených oblastech bylo o udržitelném hospodaření s lesy, právních předpisech v této oblasti a v oblasti životního prostředí a o definici a provádění programů dostatečně informováno, aby se obyvatelé ztotožnili s cíly, spolupracovali na nich a aby se podporoval sociální a kulturní růst místního obyvatelstva;

1.18 **podporuje** probíhající iniciativy FLEGT, které mají za cíl bojovat proti nezákonnému kácení lesů a zajistit dodržování mezinárodních dohod; **žádá**, aby byly dodržovány a doufá, že budou plně zapracovány do legislativního rámce;

1.19 **vyzývá** instituce Společenství aby se ujaly iniciativy a navrhly normy chránící evropské výrobce před nekalou konkurencí výrobků z oblastí, kde není dodržována ochrana zaměstnanců a domorodého obyvatelstva, které je často předmětem nadměrného vykořisťování;

1.20 **potvrzuje** svůj souhlas s politikou životního prostředí Evropské unie týkající se lesních oblastí a vítá významné rozšíření chráněných oblastí v Evropě a iniciativ na ochranu biodiverzity a na boj proti desertifikaci;

1.21 **konstatuje** se zadostiučiněním, že politika životního prostředí se stala čím dál více vlastní veškeré evropské společnosti a že akce Společenství přispěly k dosažení těchto kladných výsledků;

1.22 **zdůrazňuje**, že akční plán musí podporovat přeměnu lesních formací za účelem zdůraznění jejich multifunkčnosti, chránit biodiverzitu, zachovávat ráz krajiny, chránit především vodní zdroje a zlepšit kvalitu ovzduší. Dále bude nutno uskutečnit zásady udržitelného hospodaření s lesy, schválené v Rio de Janeiru, společně se strategickými směry na adaptaci lesních formací a celého odvětví na klimatickou změnu;

1.23 **se obává** poškození životního prostředí, které by mohlo být způsobeno lesními pracemi a souvisejícími činnostmi v ekologicky citlivých oblastech. Zvláštní ochranu vyžadují zejména vrchovištní rašeliniště.

1.24 **považuje za nezbytné**, aby akční plán obsahoval iniciativy pro vědecký a technologický výzkum, týkající se především:

- inovačních způsobů využívání dřeva, především ve stavebnictví; a pro jiné dřevěné materiály;
- inovací strojů a technik pro lesní hospodářství;
- hospodaření s lesy se zaměřené na jejich multifunkčnost;

1.25 **se domnívá**, že pro výzkum jsou nejnaléhavější tyto oblasti: způsob zalesňování, obnova znovu zalesňováním případná náhrada zalesněných ploch a hospodaření s lesy se zaměřením na zvýšení absorpce uhlíku, krátkodobě a dlouhodobě. Těmto směrům výzkumu musí být v sedmém rámcovém programu věnována patřičná pozornost zohledňující různorodost podmínek prostředí a klimatu v různých evropských regionech;

1.26 **věří**, že akční plán zohlední programované a udržitelné iniciativy na evropské úrovni, aby se zvýšilo povědomí veřejnosti o různorodých aspektech a výhodách lesů ve Společenství. Přitom by se měly naplánovat informační aktivity jak pro širokou veřejnost tak pro mládež a programy exkurzí do chráněných oblastí, zařízení lesního hospodářství a dřevozpracujících podniků.

1.27 **připomíná** požadavek začlenit do akčního plánu přesná ustanovení o ochraně lesů a zalesněných ploch před požáry, znečištěním, biotickými činiteli a o vyzdvižení jejich funkce ochrany před sesuvy půdy, lavinami a záplavami, kterou mohou lesní formace zabezpečit;

1.28 **se domnívá**, že členské státy mají k dispozici významnou daňovou páku, s jejíž pomocí lze stimulovat a podporovat návrhy a směrnice politiky v oblasti lesního hospodářství, které jsou považovány za adekvátní, a zejména ty, které se vztahují k vytváření svazů nebo mají sociální a ekologický význam. Akční plán EU by mohl poskytnout informace o tom, jaké kroky se již podnikají v jednotlivých členských státech a podpořit společné akce;

2. Doporučení Výboru regionů

VÝBOR REGIONŮ

2.1 **navrhuje**, aby byly využity všechny možnosti vedoucí k zajištění právního základu pro lesní strategii vzhledem k tomu, že tato otázka nabyla na celosvětovém významu;

2.2 **žádá**, aby se všechny instituce Společenství zasadily o to, aby byl návrh Komise (pakliže nebude změněn) co nejrychleji realizován a aby se tak zajistilo, že budoucí akční plán EU bude obsahovat nejen instrukce pro členské státy, ale aby byly i přesně určeny zodpovědnosti a prostředky na jeho provedení;

2.3 **se domnívá**, že akční plán EU by měl být schválen s jistotou, že národní plány pro lesní hospodářství budou předloženy ve stanovených termínech a budou odrážet ustanovení plánu Společenství;

2.4 **navrhuje**, aby akční plán předepisoval hlavní směry fiskální politiky členských států pro různé složky lesního hospodářství. Měl by obsahovat prvky pobídky zajišťující fungování lesního hospodářství, údržbu méně hodnotných nebo méně výnosných lesů, zřizování svazů majitelů a nájemců lesů, ve kterých by byli zastoupeni i odborníci pro lesní hospodářství, realizaci a údržbu staveb, iniciativy, sociální služby a služby v oblasti životního prostředí a ochrany lesů, které jsou obsaženy v programech regionálních a místních úřadů;

2.5 za účelem dosažení dohod skutečně realizovatelných na celosvětové úrovni **vyzývá** k maximální angažovanosti v souvislosti s definicí nové mezinárodní dohody o lesích, která by tvořila závazný právní nástroj pro udržitelné hospodaření a realizovala tak závěry Rady ze dne 26. dubna 2005;

2.6 znovu **doporučuje**, aby se věnovala co nejvyšší priorita vztahu mezi lesním hospodářstvím a dřevozpracujícím průmyslem, obchodu s různými druhy evropských dřev, podpoře celého sektoru lesního hospodářství a aby se co nejvíc využila koordinace příslušných složek Komise;

2.7 **žádá**, aby byly zlepšeny a rozvinuty možnosti využití obnovitelných zdrojů energie získaných z lesnictví a aby byly zaneseny do tématické strategie Komise, týkající se této otázky; včetně poskytnutí konkrétních výhod provozovatelům v lesním hospodářství;

2.8 **považuje** za nezbytné, aby akční plán zohlednil téma ekologických, turistických, kulturních a sociálních služeb souvisejících s lesy tak, aby byly lesy náležitě oceněny a aby se ukázalo, jak je lze ekonomicky zhodnotit a podpořit tak vlastníky a obhospodařovatele lesů, aby tyto služby na trhu nabízeli; pokud takový trh neexistuje, musí akční plán EU navrhnout způsob a opatření, které by odrazily ekologický užitek v příjmech majitele resp. obhospodařovatele majetku;

2.9 **požaduje**, aby akční plán mohl zajistit, aby činnosti, které úřady financují, mohly být realizovány organizacemi vlastníků a výrobců, v případě že si to ti to přejí a mohou;

2.10 **považuje za nezbytné**, aby akční plán obsahoval základní prvky, které by mohly členské státy a další úřady využít při přepracování stávajících platných předpisů, jejichž některé aspekty jistě brání realizaci cílů Společenství; je třeba naplánovat opatření, která by zjednodušila administrativní postupy na všech úrovních;

2.11 **souhlasí** s návrhem Komise, aby se revidoval Stálý lesnický výbor tak, aby se stal schopným pro spolupráci na vytváření akčního plánu, jeho realizaci a údržbě vlivných vztahů se členskými státy;

2.12 **považuje za nutné** posílit lesnické zájmy uvnitř Komise ze strukturálního hlediska a z hlediska lidských zdrojů tak, aby bylo možné účinně uskutečnit akční plán EU;

2.13 **navrhuje**, aby Komise a členské státy zřídily fórum pro vědu a techniku lesního hospodářství, jehož by se zúčastnili zástupci univerzit, výzkumných středisek a odborných svazů s cílem rozšířit vzájemně mezi sebou znalosti o existující typologii a problematice různých lesních formací v Unii a které by navrhovaly iniciativy a programy vědeckého výzkumu a technologie; činnost tohoto Fóra by koordinovala a financovala Komise;

2.14 **žádá**, aby vzhledem ke strategickému významu politiky lesního hospodářství pro budoucnost místního obyvatelstva, byl návrh na akční plán EU předložen Výboru regionů a aby Výbor na toto téma vypracoval stanovisko a to i vzhledem k tomu, že za problematiku lesního hospodářství nesou zodpovědnost v mnoha členských státech regionální a místní úřady.

V Bruselu dne 17. listopadu 2005.

předseda
Výboru regionů
Peter STRAUB